

FRANQUEO CONCERTADO

Añy VII

Lleida 13 d' Abril de 1918

Núm. 320

LO PLA D'URGELL

Semanari defensor dels interessos morals i materials de les comarques lleidatanes

REDACCIÓ: Plaça de Berenguer IV, Imprenta de Sol i Benet,
Lleida - Telèfon 9.

ADMINISTRACIÓ: Plaça de Sant Roc, 15, Bellpuig - Telèfon 225
En un i altre punt s'admeten suscripcions i anuncis

PREUS DE SUSCRIPCIÓ: 3 pessetes Semestre
pago per endavant. Un exemplar 15 cèntims.

Per anuncis, esqueles i tota mena de propaganda, solliciti's la tarifa a la Administració.

Grans magatzems de NOVETATS per a Senyora

LA INNOVACION

Portaferrisa 7 i 9 i Bot 1 i 3 -- BARCELONA

Se rebén continuament les més selectes creacions de la MODA

GRAN CENTRO DE PRODUCTOS PARA EXPLORACIONES AGRICOLAS

ESPECIALIDADES

ARBOLES FRUTALES - SEMILLAS Y FLORES

Director: Domingo Orero

Dirección Postal, Telegráfica y Telefónica
ORERO - SEGORBE (Castellón)

■ ■ ■ Ingeniero Agrícola ■ ■ ■

— CÁTALOGO Y CONSULTAS GRATIS —

EDITORIAL CATALANA

PUBLICACIONES

LA VEU DE CATALUNYA

BIBLIOTECA LITERARIA

ENCICLOPEDIA CATALANA

D' ACI D' ALLÀ

ECONOMIA I FINANCES

AGRICULTURA

Escudellers, 10 bis

BARCELONA

De neteja de cegles, encara

A nostre primer article del número passat, hi objecta un lector amb la següent carta:

Sr. Director de LO PLA D' URGELL:

En lo passat nombre de son periòdic hi veig un article sobre neteja d' acequies i sembla que 's tira al augment del pago per jornal.

Mes, se m' acut preguntar una cosa. En cas d' apujar el cànon, què deuràn pagar els que no poden regar? Perque de tots es sapigut que son molts, moltissims, els que no poden regar ni regaran encar que vinga la neteja.

I per això crec que no deuria anar-se en paliatius.

La qüestió del rec es molt grave i deuràn adoptar-se mides radicals, pera que puguessin regar tots els que pagan. De no ser així, forsolament el país tindrà de sublevar-se contra tal estat de coses, per fugir d' un contracte expliador. *Do ut des.* Dono perque 'm donis.

Doncs si la Companyia Canal no dona aigua quan se necessita, ¿es just que devem mermar nostres culites d' un nové i que paguem 1'30 ptes. per jornal per no donarnos lo que per dret nos pertoca? Tot esperant contesta, queda de V., senyor Director, afec-
tissim s. s. i amic,

Eduard Estalella.

Unes observacions a l' amic Estalella.

No soc partidari, ni he de desitjar i mai preconitzar, la necessitat de aumentar lo pago del tant per jornal. Però presentava 'l cas dels vigilants de la Societat Canal que 's guanyen soberanament lo jornal

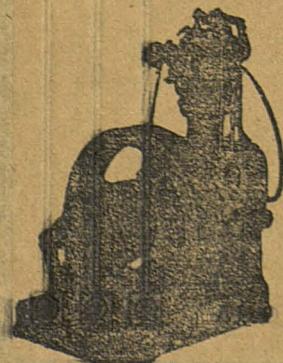
que cobren, a canvi de que tot l' any estan al cuidado de les cequies, tot l' any netegen, i deia, que el sindicat podria prendre 'n exemple exigint que 'ls seus vigilants fessin lo mateix, ja que ara sab molt bé tothom que no ho fan, ni fan res que s' hi assembli. Per això quan vé aquesta època de neteja, los vigilants de la Societat no han de afanyar-se i 'ls del Sindicat sí; per això les cegles que te a son cuidado el Canal son netes perque s' hi ha treballat tot l' any i les que ciden los Sindicats particulars, com tota feina feta depressa i corrents... son com son, perque unes son netejades, i adhuc ben netejades, i altres no, perque jo ha van ser l' any anterior, i mes que res, perque 'ls quartos no hi ariven.

De aquí, que lo no arribar-hi 'ls quartos, podria vulguer fer creure an algú que volia dir que devia augmentar-se la tributació, i mes valdría que en lloc de gravar novament la propietat per a arribar a la mateixa conclusió de engandulir de nou als ceglers dels Grups, crec preferible, repeixeix, que si no hi hà altre remei que aumentar-los el sou s' els aumentés, pero exigint-los que trevallessin entre any, que tallessin brossa, que arrimessin gleves, que pelessin cai-
xers, no com ara que cassen o trevallen a utilitat pro-
pia, o en suma, que no 's cuiden de les cegles. I di-
gui 's si no hi guanyariem!

Referent a la justa observació de que pagant s' hauria de poder regar, teniu raó que us sobra quan dieu que s' hauria de acabar l' estat actual de coses. Però 'l darrer paragraf de la vostra carta sembla que vol carregar la culpabilitat en la Societat Canal, i això no es lo just. No te res que veure, amic Estalella, la doll mes o menys abundant d' aigua que 'l Canal dongui, amb la llur distribució sobre les cegles i terres d' Urgell. La Societat Concessionaria quan ha fet entrar l' aigua del Canal pels mòdols de distribució, ja te tota la feina feta, ja te 'l dret conquerit per a percibir lo nové dels fruits, per allò mateix que vos invocieu, *do ut des.* Desseguida que l' aigua circula per les cegles, es lo Sindicat particular respectiu qui te obligació de que tothom regui, desde 'l moment que te 'l dret d' exigir a que tothom pagui.

No es clar? Paguem a la Societat lo nové per l' aigua que 'ns porta del Segre; paguem al Sindicat per

Motors VELLINO

A GASOLINA, PETROLI O GAS

Propis per a la elevació d'
aligiles, elaboració d' olis,
pera prempses de vi, batad-
ores i demés màquines
agrícoles i petita indústria

Demani 's llistes de referències i preus

Laboratori Vellino

TALLER ELECTROMECÀNIC

CARRER DE PROVENÇA, 467.—BARCELONA

que 'ns neteji les cegles i 'ns faci arribar aqueixa aigua.

No arriva mes que als setanta-cinc per cent de regants? Hi perden aqueixos regants i hi perd la Societat, perque 'l nové que li donaràn aqueixos que han regat, poc o malament, no serà lo abundós que hauria sigut si haguessin pogut regar. Ja veieu, doncs, que de'on naix lo desordre i 'l malestar de Urgell es de la falta de disposicions coactives o de l' aplicació llur en la distribució de aigües, i això, sí, que valdría la pena que provoqués un allçament en forma de assemblea de tots los regants d' Urgell, que, abnegada i patriòticament encaminés sa gestió a lograr la efectivitat de les sancions posades als infractors del Reglament.

D. Ignasi Girona

DELEGAT REGI DE POSITS

Quan altre bé no 'ns hagués portat l' Assamblea de Parlamentaris, ja significaria un gran triomf de Catalunya la conquesta de distintos puestos del poder a favor de catalans meritíssims.

En la ansia dels nous Gòvers que de allavors ençà s'han succeït, hem pogut observar amb satisfacció com la gent de Madrid han rectificat sa conducta cridant a persones aptes al desempenyo dels als carreggs.

Exemples entre altres i per no recordar los Ministers catalans, los nomenaments dels Srs. Marqués de Camps i Ferrer i Vidal, i singularment ara al designar a l' ilustre Sr. D. Ignasi Girona per al càrreg importantíssim de Delegat Regi de Pòsits.

Està clar que per a homens com lo Sr. Girona que han de deixar tots sos afers per a posar-se al davant de un organisme de l' Estat, i no son polítiques ni de la política han de viure, representa un sacrifici; i per això mateix se comprén que avans de acceptar lo càrreg fes l' ilustre agricultor certes salvetats i 's reservés consultar al Govern les bases que han de fer profitosa la seu labor, perque home pràctic lo senyor Girona, no ha de quedar satisfet amb la glòria del nomenament si no pod desarroillar un plan que es el de dotar a la pagesia de una Caixa Nacional de Crèdit Agrícola, per llarg temps acaniciat i al qual tants esforços hi ha aportat; a fi de lograr que les intenses necessitats que sent l' agricultura patria se vegin satisfetes dotant-la de una institució de còmodo i sufficient crèdit per a impulsar la vida agrícola com se mereix.

Es un gran encert del Govern l' haver escollit a D. Ignasi Girona per a la missió que pod desenrotillar desde aqueix alt càrreg, renovellant així aqueixa

gloriosa institució que s' havia ressentit del temps i esdevingué arcaica a pesar de la creació de les Comissions permanents de Pòsits en 26 de Juny de 1877 suprimides a l' encomanar certes funcions i serveis als Enginyers de les seccions agronòmiques en 16 de Maig de 1907 després de haver creat la Delegació regia de Pòsits que tant impulsà 'l Comite del Retamoso.

No ha fet public encara la premsa l' acceptació del càrreg p' el Sr. Girona, però no podem dubtar que 'l Govern li haurà acceptat lo plan, majorment desempenyant lo Ministeri de Foment el Sr. Cmbó qui té tan clara visió de la política agrària i havent-hi al Govern el Sr. Gonzalez Besada reformador de la antiga Llei sobre 'ls Pòsits.

Sabem, però, per notícies particulars que D. Ignasi Girona s' ha possesionat de la Delegació Règia de Pòsits i amb tal motiu li envíem nostra coral enhorabona a la vegada que 'ns he la doném a l' Urgell tot i tota l' Agricultura deu donar-se'l, per haver sigut enllairat a dit càrreg una tan eminent personalitat.

Los que li hem vist exercir un ver apostolat del Crèdit Agrari que no hem d' esperar del Sr. Girona?

Deu li donqui força èxit en lo desenrotillat dels seus plans.

Sindicats i Crèdit Agrícols

EXTRACTE DE LA CONFERENCIA DONADA EN LO FOMENT JUNEDENC LO DÍA 1 DEL CORRENT MES PER LO DR. D. JAUME FILELLA I BRAGÓS (1).

Al punt de les onze prenen seient en la presidència a mes del conferenciant els membres de la Junta Suprema del Sindicat i socis d' aquest don Macià Civit, don Pere Capdevila, don Jaume Rius, don Ramón Roca, don Antoni Grau, don Ramón Bosch i don Joan Salla. El local ple de gom a gom. Hi assisteix lluïda representació de senyorettes.

Acallats els aplausos comença el conferenciant adressant afectuosa salutació al poble, agraint-li la seva assistència, i fa extensiu l' agraint al Foment Junedenc per la cessió de son local al Sindicat Agrícola, organitzador de la conferència.

En atinats paràgrafs, fa referència al criteri ideològic predominant en la vida sobre els personalismes, alentant per a que 's persisteixi en el mateix, única manera de que siguin factibles institucions favorables al interès colectiu com son els Sindicats Agrícols i les

(1) Segons ja donava a entendre nostre correspolat de Juneda, en sa passada crònica, la conferència del Sr. Filella havia produït gran espectació, i en efecte, segons nos comunica fou fora mida; per això es que 'ns prega que publiquem aquest llarg extracte, per a que quedí reflexat de algun modo l' interès extraordinari que va produir la doctrinal i eloquent conferència del Sr. Filella qui obtingué un èxit personal sumament remarcable segons era de apreciar p' els apassionats comentaris que va originar, tots naturalment molt favorables.

Caixes Rurals de crèdit. Amb ell i amb que s' imposin els propietaris i els treballadors del camp dels deures socials que tenen i que breument menciona el conferenciant, se podrà influir molt en un major progrés de l' agricultura. Després de referir-se al estat bastant satisfactori d' aquesta en nostra comarca, manifesta que no està exenta d' alguna de les causes de la crisi agrícola en altres encontrades. Tenim la propietat gravada, l' agricultor no disposa del dinar necessari per al cultiu de ses finques, i l' Associació agraria apenes si es coneix.

Precisa posar-hi aviat remei preocupant-mos dels medis escullits per altres pobles per a resoldre la crisi agrícola. Es indubtable que entre els tals hi trobém el Sindicat Agrícola amb la Caixa Rural adjunta al mateix.

SINDICAT AGRICOL.—Ben sabut es, diu el conferenciant, que les necessitats del agricultor son: produir molt, bo i barat; vendre car; comprar a preu baix lo que necessita, i obtindrer dinar en bones condicions. El Sindicat agrícola atend a totes aquestes necessitats.

Entra a explicar lo que es el Sindicat agrícola com associació professional d' agricultors, compost de tots els interessats en el conreu de la propietat: propietaris, parcers, masovers, jornalers, i dels professionals annexos a l' agricultura (mestre, metge, rector, etc.); sa importància resulta evident per la forsa que dona l' unió; facilita la creació d' obres socials; protegeix al débil; posa de relleu l' interès comú; organitzà el progrés per mitjà de l' ensenyansa, les exposicions, etc.; ilustre als poders publics; estimula iniciatives, etcétera.

Exposa els fins dels Sindicats a qual efecte llegeix l' art. primer dels Estatuts vigents per al de Juneda que enumera casi tots els que es pot proposar una Associació agrícola amb tal amplitud que ben be pot dir-se que abarcen tot lo que pot apeteixer l' agricultor.

Mes dels tals sols fa menció el conferenciant dels següents que considera mes importants per a un Sindicat en aquesta comarca:

I. *Defensa dels interessos i institucions agrícoles*, preocupant-se de tot lo que directa o indirectament pugui influir en el progrés agrícola com tractats de comerç, tributació en ses varietats d' aspectes, arancels, etc.

Crida l' atenció sobre una institució jurídica ben arrelada en nostra terra: l' *aparceria*.

Analisa la mateixa i tot i considerant-la com institució econòmico-social d' excelents ventatges i resultats en nostre país, tem que pot donar lloc, l' incertitud del dret aplicable, a serios trastorns i greus conflictes jurídics, alguns dels quals ja s' han plantejat, sinó s' apressuren els agricultors a ficsar ben notoriament el contingut de la costum jurídica reguladora de l' aparceria. Dit contingut hauria de integrar els contractes que s' estipulessin en els que mai hauria de faltar el pacte de sometre les desavinencies a la

decisió d' amigables componedors, mentres s' espera el desitjat moment en que l' legislador o els tribunals de justicia precisin el dret sustantiu i procesal vigent. Califica de ben meritòria la tasca del Sindicat Agrícola que emprengui dit treball, obrint pública informació per a aprofitar el saber de quants hi concorren, logri amb èxit portar-lo a cap.

Tracta de la necessitat de posar fi a la escassetat d' aigua que discorre pel Canal d' Urgell als estius, fent viable alguns dels projectes que s' han indicat, cooperant les societats agrícoles i en lo menester estimular, a l' acció del Sindicat de regants i a la del propi ConSELL d' Administració del Canal per a que amb l' esforç de tots trobar la solució desitjada.

II. *Ensenyansa agrícola*. Encareix l' ensenyament als agricultors per a que puguin explotar la producció agrícola i ses industries derivades amb el major benefici i ben pocs gastos. Al efecte menciona com a mitjans pertinents les granges, biblioteques, exposicions i concursos, conferències, follets, revistes i butlletins i especialment els camps d' experimentació agrícola que exposa en què consisteixen, ventatges i lo molt que son estimulats per les Corporacions públiques. Relaciona el concurs organitzat darrerament per la Mancomunitat Catalana quin èxit acusa les 305 sollicituds presentades d' altres tants propietaris de distintes encontrades de nostra terra.

(Continuarà).

L' acta de Sort-Viella

Amb estupefacció, amb general disgust s' ha vist com en el Tribunal Suprem de primer, i en el Congrés mes tard s' ha decidit anular les eleccions del districte de Sort-Viella i de mes a mes castigar el districte a no tenir representació durant la present legislatura.

Es això tan insòlit que un sent en l' ànima no poder parlar clar devant dels fallos aqueixos.

Un no pod dir lo que hi ha, lo que hi hauria hagut, lo que s' diu que hi ha hagut per arribar a tant extrem. Pero tan mateix el cas es tan extraordinari que es de esperar que te de vindre una rectificació de tant rigor.

Diu an aquest proposít un diputat, segurament, desde Madrid, en *La Veu de Catalunya*:

DE DINS ESTANT

Aquella acta de Cáceres, comprada, segons sembla, per 126 mil duros, i declarada pel Tribunal Suprem legítimament guanyada, confirmant-ho el Congrés, ha tingut avui son «pendant» en l' acta de Sort Viella, anul·lada, i penat el districte a restar sense representació tot el temps de la present legislatura.

Tinc motius per a creure i esperar que aqueixa penalitat no durarà gaire i que a no molt trigar el dis-

Xacolata VILADÁS Agramunt

Es la xacolata mes acreditada en lo plá d' Urgell

tricte rependrà la representació que de moment se li lleva.

Tot el que a Càceres era negre i es declarà blanc, a Sort, sent blanc, s' es declarat negre. La justicia segueix corrent ben fora terme.

No em tempta detallar, ara, a cop calent. Veig l' ànima del fet, i a l' ànima tiro.

Sobre el càstig malgrat ser proposat pel Suprem, hem conseguit que recaigués votació, que l' ha aprovat per tretze vots de majoria.

La present befa i el pròxim traull d' na nova elecció, Sort-Viella els deuen als que han dit «sí».

Daniel Riu, «sí». Josep Llari, «sí».

Recordeu-vos-en els de Sort-Viella! i al simpàtic, valent i boníssim Eduard Aunós, tantes abraçades com vots avui li han girat la cara.

Afortunadament és jove. Ja s' ho cobrará.

BAR TERÇ.

5 d' abril.»

Pod estar content lo senyor Riu, i pod tenir-li en compte-l districte de Sort-Viella! Ja se n' ha sortit amb la seuva de vilipendiar al Districte de on es nadiu, de llençar-li un estigma de oprobri. Ja s' ha venyat per que no l' ha elegit son representant! Però no sembla estrany que hagi estat a petició del propi Sr. Riu?

Es un cas desusat que reproduieix l' acte de justícia de Salomó. La falsa mare s' conformava amb que s' dividís el fill en dues parts, que se li llevés la vida; no poguent el Sr. Riu representar el districte, no vacil·la en aflijir-lo, en deshonrar-lo, en fer pública la deshonra dels que l' han votat a canvi de un preu, en aflijir, en castigar als que l' hauràn votat sense cobrar, als que han votat en contra d' ell per convicció propria, als que per no tenir vot se quedarà així mateix orfes de representació.

Hi ha pensat en això lo Tribunal Suprem? Hi han pensat los Diputats que han votat p' el càstig? Quanta hipocrisia, quant fastig. De segur i ben segur que molts dels que hauràn votat lo càstig se l' mereixen meller.

Però això a l' Eduard Aunós, no li haurà quitat, ans al contrari, li haurà augmentat les simpaties dels electors de Sort-Viella.

Naturalment, ara tindrà al seu costat además dels qui l' votaren tots los electors del Districte que tinguin dignitat i conciencia ciutadana que avans deixaren de votar-lo.

No arranqueu les oliveres

La ilustrada revista *Tarragona Agrícola* ha publicat amb aques titol un article escrit per don L. Ballester que conté regles pràctiques sobre l' conreu de la olivera, quin resum ve a ser aixís.

Comensa l' senyor Ballester dient que, essent la olivera un arbre que pot viure sigles i mes sigles en plena producció, quan deixa de dar fruit després de vinticinc, de cincuenta o de més anys de dar-lo en abundó, no pot atribuir-se la falla a les condicions del cel i de la terra, perquè unes i altres segueixen essent les mateixes, i sols pot provenir del cultiu a que s' subjecta l' arbre.

Una planta herbacea,—diu l' autor d' aquell escrit—necessita labors diferents de les que requereixen los arbusts i unes i altres tenen de ser diferentes de les que exigeix un arbre. Malgrat això l' s pagesos les apliquen per un igual a diferents espècies vegetals, que n' demanen de ben diferents.

La fondaria de las labors te d'estar en armonia amb los vegetals a que s'apliquen. Aixís, per exemple, l' blat les necessita de 30 a 35 centímetres, perquè l' seu sistema radicular recorre les fases vegetatives en sis o set mesos, i això fa que necessiti una terra suau i esponjosa per a que ses arrels hi puguin furgar amb facilitat. Però aquesta fondaria no la necesiten pas los arbusts ni l' arbres que disposen de un temps ilimitat pera atravessar amb ses arrels una terra compacta i pendre d' ella lo que necessitin. Fan als oliverars lo que fan als camps de blat i a les vinyes, i això es un disbarat.

Per la vinya son justificades les llaurades, fordes, fetas a l' hivern, per la necessitat d' enmagatzemar a la terra tota l' aigua que caiga. Per altra part les arrels dels ceps, encare que s' s amb facilitat se posen tant aviat com comensa l' moviment vegetatiu.

I això no passa amb la olivera, que es arbre de constants funcions vegetatives, i per tant, trencar les arrels equival a sometre a l' arbre a una temporada de pobresa i a la impossibilitat de donar fruit.

Recorda'l senyor Ballester que la olivera a les terres aspres i pedregoses hi va molt ben, dant cullites regulars i de bona qualitat, mentres que en les terres argiloses i fertils moltes vegaades no dona gaire. I això, al pensar del senyor Ballester, no te d' atribuir-se a la diferent naturalesa de les terres, sino que a les pedregoses les llaurades fordes son impossibles, i no suportant les arrels amputacions, l' arbre s' nudreix d' una manera constant. I aqueixa circumstància explica també la major inmunitat que contra les malalties tenen les oliveres plantades en terres rocoses.

Acaba l' articulista'l seu travall manifestant que les antigues grans plantades d' oliveres dels nostres plans han quedat reduïdes als llindars de les vinyes, subjectant-se unes i altres als mateixos travalls, resultant que com més travalla'l pagès més mandrosos se tornan los arbres, i això que ell ho atribueix a la qualitat de la terra, no es sinó degut a lo que avans hem dit, o sia a la destroza de les arrels.

Aconsella per últim lo senyor Ballester que avans de fer perdre l's olivars s' ensehi'l seu conreu amb llaurades i cavades somes i que se l's esporgui cada any sense fer servir per a res la desstral. Aclarir, res més que aclarir l' arbre, que així s' aireja be i escapa a moltes malalties.

CRÒNIQUES

(Correu, telegraf i telèfon)

MONGAY.—El dilluns de Pasqua fou el dia triat per l' il·lustrat farmacèutic d' Agramunt, D. Joan Viladot per a visitar Mongay en la seva excursió de divulgació agrícola. Reunides les autoritats i gran nombre d' agricultors a la Casa de la Vila, començà'l Sr. Viladot estudiant l' aufals, botànica, química, agrícola i econòmicament, senyalant la seva vida, cultiu i valua en la riquesa agrícola i pecuaria; d' aquesta valua deduí la importància d' estudiar les seves malalties i manera de combatreles fixant-se principalment en la *cuscuta* (barbes de caputxí) i la colospidema (cuca).

La conferència fou rebuda amb goig i el conferenciant felicitat i pregat de sovintestar aquestes conferències.

BELLCAIRE.—Ha mort fa alguns dies la xamosa i carinyosa nena Elvira Coll i Barril, filla de nostres amics Josep i Rosa als qui, junta-

ment amb son bondadós avi Ramón Coll, accompanyem sincerament en son dolor, desitjant-los-hi la conformació necessària per a soportar tan sensible pèrdua.

—De mica en mica Bellcaire va incorporantse al moviment modern. Sots el títol de *L' Unió Obrera* s' ha constituit una Cooperativa de consums, havent-se inaugurat al primer del corrent amb cinquanta set socis, i donat l' entusiasme qu' ha despertat, no seria difícil véure-la arribar a un centenar, acabat el primer trimestre. En el Concili general de constitució, quedà nomenada per unanimitat, la següent Junta Directiva: Antón Boladeres, President; Adrià Arán, Vice-President; Ramón Plá, Secretari; Francisco Matamala, Vis-Secretari; Joan Escoda, Tresorer; Jaume Torras, Comptador; Jaume Pons, Tomás Grau, Pere Feliu, Jaume Montfort i Jaume Vinyals, vocals.

—L' última funció que celebraren els aficionats de la Agrupació Dramàtica Catalana, posaren en escena el drama *Massa tart!* d' en Manel Marinell i les comedies *El ret de la Sila* i *La vivor del Estornell* essent regularment interpretades. També la Companyia del Sr. Arboles ha donat tres representacions castellanes, essent *Los dos Pilletes* la que major èxit alcansà.

CASTELLNOU DE SEANA.—L' esposa de nostre bon amic Josep Segarra, Sra. Antonieta Niubó, ha infantat un robust i preciós nen, nou lligam en sos sants amors. Nostra coral enhorabona i que Deu los hi conservi molts anys.

—Víctima de ràpida malaltia ha mort a la edat de 27 anys lo nostre volgut amic en Joanet Carrera, agutxil municipal que era desde principi d' any, complint admirablement en lo desempenyo del seu càrreg. De caràcter amable teníe

IVITICULTORES!

emplead Sulfato de cobre «Cros» 98/99 por 100. Riqueza garantizada.—Precio limitado.—Azufre líquido «WINCHITOR». —Sustituye con ventaja y economía el azufre en polvo que se paga hoy a precios exagerados. Empleándolo mezclado con el Sulfato de Cobre economizareis dinero y asegurareis vuestras cosechas.—De venta S. SUÑÉ RIBERA, Droguería Simón, Mayor, 3.-Lérida-Teléfono, 96.

guanyades les simpaties de tots qui 'l tractaren, amb prova d' això ha acudit a son enterro tot lo poble, demostrant així lo apreci i estima de tot Castellnou.

Descansi en pau. Acompanyém a la familia en son just pesar.

BELLPUIG.—Nostre bon amic don August Fressinier, fabricant d' olis ha adquirit un magnífic auto marca Chevrolet.

Sí enhorabona.

—Aquests dies passats se celebrá a Arbeca lo casament de la agraciada senyoreta D.ª Teresa Sans i Balcells amb lo simpàtic jove de aquesta D. Rogeli Duch i Salisi.

Als nuvis que han fixat sa residència en aquesta vila, així com a ses famílies los hi envíem nostra enhorabona.

—Lo problema de la llum elèctrica va solucionant-se. D. Claudi Baiget ens està donant una llum magnífica que corrobora les fundades esperances que en ell hi tenim posades.

FOLKLÒRE

D-66

LO CÁSTIG

Ara ve'l Sant Diumenge
Sant Diumenge de Rams,
les taules son parades
de palmes i de rams,

Jesús María
de fulla d' aulivera
que allò era molt galan,
adalt del paradís
hi havia un gros banc,
a un costat seu Sant Pere
a l' altre Sant Joan,
i al mig dels dotze apòstols
i Nostre Senyor gran,
sa mare preciosa
ja n' hi plora al devant:

—De que plorau vos Mare
de que plorau vos tant
—Ai fill del meu cor fill
prou finc de plorar tant,
son tres de companyfa
l' amor ne van buscant,
la un se diu fan Judis
l' altre Barban,
l' altre ere barataire
sempre esta baratant,
barata a Deu lo pare

D-67

trenta diners d' arjant;
lo divendres a mig dia
en creu lo van clavar,
Cristo demana veure
veure li van donar:
xopen fel amb vinagre
quin fel tan amargant!
les precioses pedres
p'el mig se partiràn,
ara no baixa aigua
los molins no moldrà,
la pobra canalleta
de fam se moriràn,
ara ve la Quaresma
que tots confessaràn;
i al peu del confesor
tots los pecats diràn,
i aquells que no 'ls diràn
prou s' en penediràn,
les portes de l' infern
van aurint i tancant;
les portes de la gloria
ben seguretes van.

Tram. per M. R. de Bellpuig.

LA MOLINERA

Fadríns que hi aneu
al pla de Cervera,
encomanéu-li molt
a la molinera:
una noia 'n te
que es molt xaladera,
sab cuiná i pastá
de tota manera,
també 'n sab brodá
la moda francesa.

Un domenge al matí
son galan l' espera:

—Deu vos guard, amor,
que 'n sou matinera!

—Més matiné 'n sou vos,
que a la porta m' espera.

Si voléu ballar corrandes
pujéu-hi a Castellfullit,
que n' han fet unes timbales
de les banyes d' un mosquit.

Si voléu ballar corrandes
baixéu-hi a Castellserà,
que n' han fet unes timbales
de les banyes d' un marrá.

Tram. per Celdoni Giribets, de Torà.

B-94

B-95

Premses, Piadores i Bombes per a ví ♦ Cultivadores-Sembradores MASSEY-HARRIS

Marca que mes se ven a França per fer lo cultiu nomenat «JEAN».—PORGADORES MARCA «CLER», DESGRANADORES de Panís, BRAVANTS i AVENTADORES marca «AJURIA», MOLINS, TRINXA-FORRATGES i Máquines de batre «PERFECTA - STALDER».—Les de mes éxit obtingut per tot Espanya.

• J. MORET - Rambla de Fernando, 29 - LLEIDA •

LA PALLARESA

Transportes generales de R. MILL y C.^o

Sucesor de Francisco Pera y Roca

DOMICILIOS: Tárrega, RAMÓN MILL, Fonda de España.—Barcelona, RAMÓN VERDENY, Vilanova, 1.—Balaguer, M. PORTELLA, Plaza Mayor.

FENOL COMELERÁN Desinfectant, anti-epidémic, anti-hemorràtic, cauterisador, i insecticida.—Lo preservatiu eficas del *còlera*, *tifus*, *verola*, etc.—Cura tot seguit les cremadures, ferides, panallons clivelles, sarna, briass, picadures, mosegades, mal de caixal, etc.

Demani's en les principals farmacies i droguerías

Dipòsit Central, J. URIACH Y C.^o - BARCELONA

Necessite V. algún recado de BARCELONA?

Telefoni al núm. 232 de Bellpuig aont hi ha el recader M. VIDAL que 'ls hi servirà amb tota rapidesa i baratura.

BELLPUIG: Dèvant de l' Estació. - Telèfon. 232

BARCELONA: Assahonadors, 35. - Telèfon. 2412

ESTÓMAGO ARTIFICIAL Desapareixen en tres dies les dispesies, gastralgies, i caiarras gastríques, com ho certifiquen milers de curats.—Refuseu com a falsificades les caixes que no portin la firma dels únics concessionaris per a Espanya.

J. URIACH I C.^o - BARCELONA

LA UNION CATALANA

— Societat de seguros contra la mort e inutilització de bestiar caballar, mular, asnal i vacum —

OBRICINES BARCELONA; RAMBLA DELS ESTUDIS NÚM. 10—1er

Representant a Lleida: Don José Galcerá, Major, 35.—Mollerusa: Don Josep Terés, Carrer d' Escoles.

Bellpuig: Don amón alej, Carrer de la Iglesia.—Tárrega: Don Luis Rius, Sant Pelegrí 42.

Serveis de la Companyia Trasatlántica

Línia de Buenos Aires

Servei mensual, sortint de Barcelona el 4, de Málaga el 5, i de Cádiz el 7, per a Santa Cruz de Tenerife, Montevideo i Buenos Aires; emprenen el viatge de retorn desde Buenos Aires el dia 21, de Montevideo el 3.

Línia de New-York-Cuba-Méxic

Servei mensual, sortint de Barcelona el 25, de Málaga el 28 i de Cádiz el 30, per a New-York, Habana, Veracruz i Port Méxic. Retorn de Veracruz el 27 i d' Habana el 30 de cada mes.

Línia de Cuba-Méxic

Servei mensual, sortint de Bilbao el 17, de Santander el 19, de Gijón el 20 i de Coruña el 21, per a Habana i Veracruz. Sortides de Veracruz el 16 i d' Habana el 20 de cada mes, per a Coruña i Santander.

Línia de Venezuela-Colombia

Servei mensual sortint de Barcelona el 10, l' 11 de Valencia, el 13 de Málaga i de Cádiz el 15 de cada mes, per a Las Palmas, Santa Cruz de Tenerife, Santa Cruz de la Palma, Puerto Rico, Habana, Puerto Linón i Colón, Sanabria, Curaçao, Puerto Cabello i La Guayra. Se admets passatge i càrrega amb trasbordo per a Veracruz, Tampico i ports del Pacific.

Línia de Fernando Poo

Servei mensual, sortint de Barcelona el 2, de Valencia el 3, d' Alicant el 4 i de Cádiz el 7, per a Tánger Casablanca, Mazagan. (Escales facultatives). Las Palmas, Santa Cruz de Tenerife, Santa Cruz de la Palma i ports de la costa occidental d' Afrika. Retorn de Fernando Poo el 2, fent les escales de Canarias i de la Península indicades en el viatge d' anada.

Línia Brasil-Plata

Servei mensual, sortint de Bilbao, Santander, Gijón, Coruña, Vigo i Lisboa (facultativa) per a Río Janeiro, Santos, Montevideo y Buenos Aires, emprenen lo viatge de retorn desde Buenos Aires per a Montevideo, Santos, Río Janeiro, Canarias, Lisboa, Vigo, Coruña, Gijón, Santander i Bilbao.

Aquests vapors admeten càrrega amb les condicions mes favorables i passatgers, als quals la Companyia dóna allotjament molt cómodo i tracte molt esmerat, com ha acreditat en son llarg servei. Tots los vapors tenen telegrafía sense fils.

Casa comers de F. PIJUAN i C.^a

Carme, 23 - TÁRREGA

Droguerías, Comestibles, Alguardens
Vins i Licores.

Diposit i venda oficial de Cerilles i mistos d'esca

FRESSINIER HERMANOS

• • • • BELLPUIG • • • •

FÁBRICA DE ACEITES Y JABONES

LAS TRES CRUCES

(MARCA REGISTRADA)

Fundición de Hierro, Fábrica de Clavazón y Taller de reparación de toda clase de maquinaria agrícola, especialidad en las de siega y trilla, de

JOSE TREPAT

Carretera de Agramunt 11. — TARREGA

CENTRO VITICOLA

EDUARDO CORBELLÀ, Ingeniero

Cardedeu, (BARCELONA)

Híbridos productores resistentes a la filoxera, mildiu, y oidium, sin injertar, sin azufrar y sin sulfatar. Pida V. catálogo y visite estos célebres viñedos, únicos en España. 50 hectólitros de vino en adelante por hectárea. En cultivo intensivo, 8 kilos de uva o más por cepa.